

POKROK ZÁPADU

PUBLISHED WEEKLY

Entered at the Post Office at Omaha, Neb., as second class mail matter.

Published by Pokrok Publishing Co., 1309-1311 Howard St.—Tel. 2913

Subscription by mail — \$1.00 per year.

Vydává: Vydavatelství Spol. Pokroku. VÁC. BUREŠ, ředitel.

1309-1311 Howard ul. — Telefon 2913.

Předplatné \$1.00 na rok. Do Čech \$2.00 na rok.

Adresujte jednoduše

POKROK ZÁPADU
OMAHA, NEB.

Omaha, Neb., 5. prosince 1906.

Naši přistěhovačci.

Několik slov k vašim srdcům.

V poslední době často čtete zprávy o tom, jak přistěhovačský úřad Spojených Států bezohledně si vede v rozhodování o připouštění přistěhovačů do této země. Každý z přistěhovačů a i tisíce našich krajanů prochází oním zkušebním ohněm, prve než jim vstup na tuto zemi "svobody" dovolen.

A když v té zkoušce šťastně obstáli, teprve se jim otvírá ono moře ciziny, nejistoty, úzkosti. Jsou slepými, němými, hluchými, neznajíce zemi, nerozumíce řeči. Tak nás zde napadá úchvatné líčení Edmonda de Amicis v jeho krásné knize "Na oceáně", kde líčí cestu evropských vystěhovačů do Ameriky a zejména scény, kdy ubožáci přistáli ku břehům nové země:

"Co se s nimi stane? Nelze vyličit úzkost a zbabělý strach onoho ubohého lidu, jenž opustiv Evropu, měl za to, že Amerika ho odmítá... a již již představoval si zoufalou zpáteční cestu do vlasti, kde neměli již ani lásky, ani přibytí, ani chleba..."

Ano, co se s nimi stane?, ta otázka chvilu na rtech většiny přistěhovačů nejužstlivěji právě v té chvíli, kdy vstupují na břehy cizí, neznámé jim země. Jak je tu v tom chladu cizoty třeba člověku přátelského slova, dobré rady, pochopí všichni, kteří se ještě pamatují na své přistání do této země.

Již hlas rodné řeči je tím ustrašeným ubožákům vítaným pozdravem, neku-li rada z úst krajanů. Ten náš lid, který sem přichází, je chudý a po chudém neohlédne se ani vyřídilský agent všelijakých přímořských společností.

Kde jste krajané! — na tento vzdech přistěhovačů ozve se přívětivou odpovědí "Zde!" v Baltimore dům pro ochranu československých přistěhovačů.

Baltimorský dům přistěhovačský zřízený k vůli ochraně vystěhovačů z Rakouska-Uherska, jmenovitě pak z Čech a Moravy, který je prvním ústavem toho druhu ve Spojených Státech se odstěhoval do svých trvalých místností v čís. 800 North Broadway na rohu Madison ulice. Na podporu a vydržování tohoto ústavu učinila rakouská vláda appropriaci \$2,500. Myšlenka přistěhovačského domu byla uskutečněna 23. ledna letošního roku, kdy byl najat k tomu cíli 8-světlicový dům v čísle 816 sev. Washington ulice. Brzo se však ukázalo, že dům svému účelu nevyhovuje, protože jsou místnosti malé. Proto byl opatřen dům jiný, který obsahuje 17 světlíků a více menších pokojků. Na prvním poschodí je úřadovna, která bude zároveň informační úřadovnou pro všechny záležitosti, týkající se přistěhovačů. Ústav není sektářským a žádné národnosti tam není nadřazováno proti ostatním. V horních poschodích jsou místnosti pro spaní a hovorů pro pohlaví mužské a ženské. Příštího roku bude zřízena na střeše domu zahrada. Ústav slouží za útlek vy-

stěhovačům, kteří se ubírají do jiných měst. V něm mohou zůstat a požívat pohostinství, pokud jim není možno vydati se na další cestu, kdežto dříve museli zůstat několik dní v detenčním domě.

Budova, v níž se ústav nalézá, byla koupena za \$4,300 a nutnými opravami, vystoupí její cena na \$4,500. Dáma jakási, která nechce být jmenována, dala k účelu tomu \$1,000, mezi baltimorskými americkými přáteli sebráno k tomu účelu \$2,000. Hypoteku na \$1,500 na dům si vzal zakladatel ústavu rev. Václ. Vaněk. Na jeho zakročení uvolila se také rakouská vláda k příspěvku \$2,500.

Pan Vaněk v zájmu tohoto lidu-milného ústavu učinil již dříve provolání ke všem krajanům a koná nyní cestu na západ, aby osobně agitoval. Na cestě stávil se v Chicagu, kde k tomu účelu zastal velice slušný příspěvek, v neděli a pondělí minulého týdne stávil se v Cedar Rapidsích, od nichž očekává, že jistě nezůstanou uzavřeny oněm lidumilným a krajanským citům a přispějí k zřízení a vydržování ústavu toho. Při své návštěvě zde zmínil se, že očekává od krajanů Cedar Rapidských celkem asi \$100. Jsme jisti, že odhad ten je příliš nízký a že Cedar-rapidští krajané budou mít více pochopení pro tyto úspěšné snahy. Rovněž v Omaze podařilo se získati p. Vaňkovi jistou částku pro dobrou věc. Veškeré příspěvky budou v listech kvitovány. Pokud nebudete mít příležitost odevzdati je přímo p. Vaňkovi, možno je zaslati přímo na Emigrant Home — 800 North Broadway, Baltimore, Md., aneb je ochotně přijímá a veřejně kvituje redakce t. l. Seběmenší příspěvek je vítán. Dokažte, že máte dost citu k svým krajanům, dost lásky k svým bližním.

Pochybená reklama

pro Mařenku Zieglerovu.

Pávodní dopis z Chicaga.

Chicago těší se nyní na českou subretu, pí. Mařenku Zieglerovou-Křížovou, která před nedávnem v průvodu inženýra p. Mayera z Prahy sem zavítala a v New Yorku mešká. Pí. Mařenka Zieglerová jest velice zajímavou osobou v uměleckém světě. Karieru svou započala u Národního divadla v Praze jako choristka a jsouc obdařena neobyčejnou krásou tělesnou a nevšedním talentem divadelním, stala se záhy divou předměstských divadel, zvláště divadla Švandova na Smíchově. Později provdala se za p. Kříže, majitele oděvního závodu v Praze, který dnes jest snad tím nejparohatějším manželem na tvaří země. Krásná umělkyně jest velice svádňou a dobrodružnou dámou a jak známo, byla před dvěma lety velice kompromitována afferou s knížetem Windishgratzem, manželem arcikněžny Habsburské Elišky, dcery tak tajemným způsobem se světa sprovazeného korunního prince Rudolfa a jeho manželky Stefanie. Princezna dopadnuší herečku ve společnosti svého muže, tuto postřelila a dosti vážně poranila. Afferu tuto používá nyní manager pí. Zieglerová za reklamu k jejímu turné po Americe! Nejsme tak úzkoprsými, abychom na milostné plotky divy, jakou jest pí. Zieglerová, pohlíželi snad nějakým mikroskopem anebo se snad domnívali, že se má dáma, jakou jest ona, oblékati jako jeptiška a modlit se růžence, ale nesechvalujeme na žádný způsob, aby křiklavých milostných afeřů vdané paní s ženatým mužem, třeba tento byl slechtic a manžel korunní princezny, používala se k reklamě umělkyně. Jest to až hrůza Barnumovské a nám Čechům to valně ku oti neslouží.

Milostné plotky hereček jsou jejich soukromou záležitostí. Umění jest ale majetkem veřejnosti, pokud tyto na jevišti se ukazují a jedno s druhým spojováno býti nemá. To jest ovšem způsob p. Bártíkův k vytloukání kapitálu z podobného společenského bahna, aby svým financím nějak na nohy pomohl, ale důstojné to nijak není. Umění pí. Zieglerové činí jí mezi Čechy dosti dobrou reklamu a nebylo zapotřebí spínati její soukromým kalem a proskribovati ještě více její umění i individualitu. Jak se sděluje, nebyla pí. Zieglerová přijata do svazu světových umělců, na což bylo reflektováno, a proto jest odkázána na malá divadla pouze a nebo na ochotníky. První vystoupení pí. Zieglerové bylo ve prospěch dobrého účelu a druhé společně s New-yorskými ochotníky v operetě Mamselle Nitouche, parádní to její úloze. Ale teď slyšme, jaké zprávy došly o Mařence Zieglerové z Prahy, eh, vlastně z Ameriky do Prahy ještě před jejím vystoupením. Časopis "Mladá Praha", list to věnovaný otázkám veřejným, zvláště zájmům VI. a VIII. části Prahy a Smíchova se stalou rubrikou divadelní a zábavnou, ze dne 9. listopadu v č. 45, přináší následovní referát, který tuto v plném znění jeho uvádíme:

Interview pí. Mařenky Zieglerové.

Otáskujeme dnes doslovně zprávu z večerních "New Yorkských Státních Novin", (rozmějí "New York Staats Zeitung", časopis německý; nemylme se nadpisem, je to časopis docela soukromý, nikoliv úřední), o příjezdu pí. Zieglerové do Ameriky. Bohužel, není možno z důvodů pochopitelných otáskovati vše. Některá místa jsou intimní a nechceme také přijíti ve styk s cenzurou. Tak již nadpis o postřelené subretě nelze nám v plném rozsahu uveřejniti. Podáváme zprávu dotýkající doslovně, aby naši čtenáři poznali způsob americké reklamy.

Operetní diva, sl. Zieglerova zde.

Co se dověděl "Večerník" z úst slavné krásky.

Proslulá Rakouská (tak tedy rakouská) soubreta slečna Marie Zieglerová, jak jsme se dověděli, připlula parníkem Bedřich Velký a nastoupí za managementu bývalého baletního mistra Mněchovského dvorního divadla Oty Bártíka, nynějšího majitele českého divadla v Chicagu, turné Spojených Států. Operetní diva má neobyčejně velký repertoár, nádherný svěží hlas a je svérázně veliké krásy, která jí učinila evropskou celebritou. Nesčíslná jsou gallantní dobrodružství, jež se o sl. Zieglerové vypravují. V čerstvé paměti je zajisté scéna žárlivosti, ježž oběti přede dvěma roky mladá pěvkyně — je nyní stará teprve 23 let (?) — se stala. Sl. Zieglerová byla tehdy engážována u Švandova divadla na Smíchově v Praze a k jejím nehorlivějším ctitelům náležel... (nyní se tu vypravuje historie, kterou zamlčíme.) Přes tři měsíce nalézala se sl. Zieglerová mezi životem a smrtí. Byla nemocná nemocí "v dolější části těla", jak se sdělovalo veřejnosti, ale co mladou divu uvrhlo na lázku, byla koule z revolveru. Symptomie lidu byla zcela na straně umělkyně. Zprávy o nemoci a její příčině byly sensací dne. Sta květinových darů bylo trpělice zasíláno a její první vystoupení po nemoci bylo nevyrovnanějším triumfem. Znova se uzdravivši, vystoupila na Švandově divadle v Praze a dostala současně nabídku k divadlu nad Videňkou. Byla hotova opustiti na nějaký čas místa, kde se ona truchlivá příhoda stala a přijala proto nabídku p. Bártíka.

Reporter Večerníku vyhledal sl. Zieglerovu.

Zpravodaj dal se ohlásiti dnes ráno v obydlí pěvkyně na Lexington Ave. Jasně slunko svítilo již delší dobu veselo na spůsobe záclony ložnice, neb ona ležela dosud v hlubokém spánku, když reporter zazvonil. Když byla sl. Zieglerová donečista navštívena zpravoda-

jeva, zaslechl lehký hovor a smích, načež se objevil služebný duch, ze milostivá slečna prosí hosta zdvořile, aby se vrátil za půl hodiny, že není dosud ustrojena. Ale dala se konečně pohotovit k tomu přijmouti hosta, když se dověděla, že v Americe má čas velikou cenu. Nás reporter zaslechl pak šustění šatů, načež se otevřely dveře.

Venuše v koženině.

"Smím prosit?"

Tu stála Mařenka Zieglerová, idol Pražanů. Rusovlasá, ohebná, se smavým, jasným očima. Zatím co jednou rukou svírala plášť, podala reporterovi přívětivě druhou ruku, malou, bílou, měkkou, dětskou ruku s rozkošným důlkem mezi druhým a třetím prstem.

"Posaďte se a promiňte mě toiletě," pravila a při tom se jí zaleskly její veselé oči a svezly se po lesklém černém plášti, pod jehož lemem koketní roztočilý střípek se ukazoval.

"Nezvykla jsem dosud v Americe," zašveholily rážové rty a lehkou výčitkou, "že mi vše tak cizí a jsem tím tak znavena. Ani vlas nemám upraven..." a diva hodila zlatou hlavičkou do zradu, že bohatě zářící kadete poletovaly.

"Mé záměry chcete vědět? Pan Bártík je mým managerem. Sama se nestarám o nic. Jenom ty toiletty: Šest kufrů jsem sebou přivezla, všechny plně kostýmů! Pohlédněte na to!" Sl. Zieglerová otevřela jednu skříň a vyňala odhad parížskou rohu, kterou by jí první New-yorčanka musela závidět, sen krájk a hedvábí. "Takových mám dvacet, mimo kostýmů divadelních."

Za 25,000 dol. kostýmů.

"Ráda se pěkně oblékám, a moje kostýmů reprezentují cenu 25,000 dol." (K tomu podotýká "Večerník": "Snad se sladká diva učila reklamě u některého Press managera? — Jak se ty dámy rychle amerikanisují!") "Pohlédte, zde jsou mé skvosty. Vozím je stále sebou. Některé jsou mně obzvláště milé. Zde je prsten, který mi dala fidelečka pí. Kolínská, při mém odchodu! Jaké to bylo loučení! Jediné představení bylo oznámeno na rozloučenou před mým odjezdem a 21krát jsem se musela loučiti při vyprodaných domech. Pět stříbrných věneč dostala jsem při posledním představení a 32 kytic. Když jsem chtěla jeti domů, vyptávali mi koně."

Ona afféra.

"Ona afféra? Ach, o té jest snad již vše známo! Skutečně už na to nemyslim... Stála mne mnoho slzí a bolesti." Právě tato slova, utírala si vlhké zraky. To oko! Jedno je hnědé, druhé ocelově šedé a jak dovedou ty oči mluvit, smáti se a teskniti!

"Byl stále v divadle, poslal mi květiny a pozvánky, jako každý rakouský slechtic. Jeho paní se stala žárlivou. A to jsem jednou vyhověla pozvání... A ona přišla k tomu!... Tři měsíce to trvalo, než jsem mohla opustiti lázku. Byly to hrozné doby! Všechna vina se svalovala na mne. Když některý kavaler pražský prováděl hloupé kousky, byla jsem já v tom. Když se hrabě Schirding zbláznil, učinil to z lásky ke mně. Miluji svou vlast, ale bylo mi v ní těсно..."

Tázal jsem se, zdali krásná subreta najde u nás jiné poměry než ve své vlasti, když jsem se s Mařenkou Zieglerovou loučil.

"V kultu krásy jsme snad starou Evropu předčili, zdali však ale také ve shovívavosti a taktu?"

Potud mladá Praha.

A list končí. Příště přineseme ukázky z jiných amerických listů.

A tento referát má být reklamou Mařence Zieglerové, k veřejnosti!!! Skoro by se zdálo, že zpravodaj načerpal vše z jiného pramene, někde u sklenice pizeňského na horější 5th Ave. a že Mařenku Zieglerovu ani neviděl. Přinesou-li se zde ku př. kritiky o divadlech a pisatel jich trávil v hospodě u karet, nestojí tomu pranic v cestě, aby se něco takového nenapsalo. Americké listy bez rozdílu jsou velice rezervované vůči cizozemcům a kdykoliv mohou

jej zkompromitovati, nebo směšným učiniti a pohaněti, učiní to unisono, jeden jako druhý. Toho máme příklad nedávne sprostě napadání proslaveného českého malíře Muchy zde v Chicagu, jemuž se mezi jinými sarkastickými výpady řeklo, že celé umění jeho spočívá vlastně v tom, že namaloval Saru Bernhardovou o 50 let mladší než ve skutečnosti jest.

Ani Kubelík nešel podobným útokům, ba od lidí úplně indiferentních. Tak ku př. před dvěma roky měl v St. Louisu přednášku jistý krotitel lvů. A tu mezi jiným učinil tento "vtip": "Měli jsme v našem zvěřinci lva úskočného a velice zradného, s nímž žádný krotitel ničeho svěsti nemohl. Na hlavě měl hřívu jako onen importovaný "fidler" Kubelík atd."

Turné pí. Zieglerové pod managementem p. Bártíka jest dnes již korunováno úplným nezdarem. Pan Bártík není a nikdy nebude schopným a v stavu podobnou úlohu podjati, poněvadž není znalý ani poměrů země ani řeči a již jeho vaudevillu zde bylo ukrutným fiaskem. Dále jest inspirována buď lež anebo vymyšlenost, že by měl p. Bártík nějaké divadlo v Chicagu. Celá jeho společnost sestává ze čtyř německých děvčat, které po dobu celých dvou roků p. Bártíka svým uměním živí a byvše nyní engážována u cirku Hagenbeckova, na jihu cestovavšího. Před tím hrála děvčata na jakési exkursní lodi na řece Ohio. A to jest ta celá divadelní a umělecká kariéra tohoto pána.

Pí. Zieglerová měla se někým jiným nechat informovat a reprezentovat než se na cestu sem vydala. Někým rozumnějším, zkušenějším a spolehlivějším, tak aby se nekompromitovala a nebyla kompromitována. Amerika není Smíchov a prameny, z nichž naši umělci informace čerpají a osoby, do jejich rukou z pravidla se dostanou, nebývají poetivými ani spolehlivými. Umírov byl okraden takovým dobrodruhem. Kubelík upadl do rukou nesvědomytých vyděračů a ani pí. Zieglerové lépe se nevede. Jsme sice daleci toho, abychom p. Bártíka vinili z něčeho podobného, ale to nenechá se mu odpustit, že podniká něco, čeho absolutně schopen není a že k vůli svému slávovému a obchodnímu "ajfru" dopouští se podobných nepřičetností.

Dle časopisů New-yorských byla návštěva prvního představení v Lexingtonském divadle, jinak též Terrasa Garden zvané — slabá.

Představení odbyváno bylo dne 18. listopadu a od té doby nevíme zde ani o pí. Zieglerové ani o p. Bártíkovi ničeho. Jest téměř dnes již jisto, že pí. Zieglerová dožije se zde velikého zklamání k lítosti všech její ctitelů a přátel jejího umění. X....

Malý oznamovatel.

Za oznámky v této rubrice uveřejněné čítáme za každé slovo jeden cent za každé uveřejnění. Zároveň s oznámkou musí být zaslán i obnos penězité. Oznámek menších než za 25 centů za jedno uveřejnění nepřijímáme. Oznamovatelé mimo Omahu musí v oznámce své uvést vždy adresu, na níž se přihlášky mají diti, jelikož nám nezbyvá času k vedení korespondence mezi oznamovateli a přihlášovateli.

HLEDÁ MÍSTO. — Mladík s vyšším vzděláním, znalý čtyř jazyků ve slově i písmě, anglické řeči úplně moudrý, hledá místo za prodáváče v obchodě aneb místo účetníka. Další informace písemně. Nabídky přijímá z ochoty adm. Pokroku Západu, Omaha, Neb. 17k2z

PŘIJME SE mladý muž do práce v dílně sedlářské za pomocníka. Nutno, aby měl nejméně jeden rok zkušenosti v řemesle sedlářském. O další podrobnosti pište na A. C. Coufal, 17k2zaz Dwight, Neb.

Předplatte se na "Pokrok", jen \$1.00 ročně.